

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Майдан Незалежності, 2, м. Київ, 01001
Тел./факс (044) 205-76-80 E-mail: profmed@fpsu.org.ua, www.medprof.org.ua
Код ЄДРПОУ 03591800

20.05.2020 № 01-08/119

**Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ**

***Копія: Міністерство охорони
здоров'я України***

*Щодо оплати праці медпрацівників
комунальних некомерційних підприємств*

Шановний пане Прем'єр-міністре!

Профспілка працівників охорони здоров'я України заявляє про неприйнятну ситуацію, яка склалася в оплаті праці медичних працівників закладів охорони здоров'я - комунальних некомерційних підприємств (далі - КНП) після запровадження з 01 квітня другого етапу медичної реформи.

В ході масштабної трансформації галузі заклади охорони здоров'я втратили статус бюджетної установи та були перетворені у комунальні некомерційні підприємства - повноцінні суб'єкти господарської діяльності з відходом від державного до договірному регулюванню оплати праці найманих працівників.

Перехід з 1 квітня 2020 року до оплати медичних послуг за програмою медичних гарантій в межах граничних видатків, затверджених Законом України «Про Держаний бюджет України на 2020 рік», обрахованих на підставі економічно-необґрунтованих, занижених тарифів на медичні послуги, які не покривають фактичних витрат закладів охорони здоров'я на надання медичної допомоги населенню, в т.ч. на оплату праці (постанова КМУ «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році» від 05.02.2020 № 65), призвів до 30-50% недофінансування закладів охорони здоров'я, які уклали договори на медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я України.

Зазначені зміни зробили видатки на оплату праці незахищеними статтями бюджету. Вимоги законодавства щодо виплати медпрацівникам надбавок за вислугу років, у зв'язку із шкідливими і важкими умовами праці, за тривалість безперервної роботи, за особливий характер праці та за особливі умови праці тощо, а також допомоги на оздоровлення та матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, - набули необов'язкового характеру. На сьогодні єдиною державною гарантією в оплаті праці медпрацівників КНП залишається розмір мінімальної заробітної плати (4723 грн.). За умов

критичного дефіциту коштів керівники КНП вводять нові умови оплати праці, які погіршують діючі норми або передбачають звуження гарантій. Як наслідок - медпрацівникам у квітні п.р. виплатили заробітну плату меншу за розміром, ніж до запровадження медичної реформи. Такі підходи в оплаті праці спровокували протестні акції спільчан та розчарування від очікування позитивних змін від реформування галузі.

Наголошуємо, що рівень заробітної плати працівників охорони здоров'я багато років є одним з найнижчих серед галузей економіки. Підвищення заробітної плати в ході реформи медпрацівникам первинної ланки не змінило зазначену тенденцію. Більшість медпрацівників, які надають спеціалізовану/високоспеціалізовану та екстрену медичну допомогу четвертий рік поспіль потерпають від вкрай низької заробітної плати та «зрівнялівки» в оплаті праці.

Так, в лютому 2020 року середня заробітна плата в галузі становила 7 554 грн., в той час як в цілому в Україні – 10 847 грн., в промисловості – 12 054 грн., в освіті – 8 472 грн., в культурі – 8 727 гривень.

Питання підвищення заробітної плати медпрацівникам залишається визначальним у діяльності Профспілки. Вимоги, висунуті Профспілкою до ВРУ, КМУ, МОЗ України на акціях протесту, в ході колективного трудового спору з Урядом та зверненнях до кожного народного депутата України щодо забезпечення достатнього фінансування галузі та гідної оплати праці медпрацівників не знаходили до цього часу належної підтримки.

Необхідність подолання наслідків пандемії COVID-19 змінили відношення до потреб медичної галузі та мотивації її працівників. Президентом України та Міністром охорони здоров'я України ініційовано перегляд фінансування другого етапу реформи та підвищення заробітної плати медпрацівникам. Профспілка підтримує ініціативи, спрямовані на відновлення справедливості в оцінці праці медичних працівників.

З метою забезпечення гідної оплати праці та належного соціально-економічного захисту працівників охорони здоров'я, недопущення звуження та порушення їхніх трудових прав в умовах реформування галузі, Профспілка працівників охорони здоров'я України напролює на прийнятті відповідних державницьких рішень щодо:

1. Виконання норм Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо:

- фінансування Програми медичних гарантій на рівні не менше 5 % від ВВП;

- оплати праці медичних працівників з розрахунку не менше за 250% середньої заробітної плати в Україні за липень попереднього року.

2. Затвердження на законодавчому рівні для медпрацівників комунальних некомерційних підприємств:

- нормативів навантаження;

- умов оплати праці, які включатимуть виплату надбавки за вислугу років; тривалість безперервної роботи; за кваліфікаційну категорію; шкідливі умови праці, допомоги на оздоровлення тощо (додаються).

3. Перегляду в бік збільшення тарифів та коригувальних коефіцієнтів на медичні послуги, а саме приведення їх до ринкової, економічно-обґрунтованої вартості медичної послуги з обов'язковим визначенням питомої ваги витрат на заробітну плату в базовій ставці (в середній вартості медичної послуги) шляхом внесення відповідних змін до постанови КМУ «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році» від 05.02.2020 № 65.

4. Укладення Галузевої Угоди між МОЗ України та СПО профспілок галузі охорони здоров'я на новий строк.

5. Розробку та затвердження Державної програми соціально-економічного захисту працівників охорони здоров'я в умовах реформування галузі (працевлаштування, навчання/перенавчання, «місцеві стимули», вихідна допомога при виході на пенсію тощо).

Додатки: на 5 арк. в 1 прим.

З повагою

Голова Профспілки

Вікторія КОВАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від «___» _____ 2020 р.

№ _____

Київ

Питання оплати праці працівників закладів охорони здоров'я, які за організаційно-правовою формою функціонують як казенні та комунальні некомерційні підприємства

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оплату праці» та статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що посадові оклади (тарифні ставки) та умови оплати праці, визначені згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699, 2017 р., № 94, ст. 2844, 2017 р., № 101, ст. 3122), від 29 грудня 2009 р. № 1418 «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 1, ст. 11, 2010 р., № 4, ст. 168, 2012 р., № 5, ст. 173), від 16 лютого 2011 р. № 123 «Про деякі заходи щодо підвищення престижності праці медичних працівників, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз» (Офіційний Вісник України, 2011 р., № 13, ст. 547, 2012 р., № 50, ст. 1961, 2012 р., № 92, ст. 3734), від 11 травня 2011 р. № 524 «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний Вісник України, 2011 р., № 38, ст. 1558, 2017 р., № 43, ст. 1341), від 20 березня 2013 р. № 174 «Деякі питання оплати праці працівників протитуберкульозних закладів» (Офіційний Вісник України, 2013 р., № 23, ст. 775, 2014 р., № 31, ст. 846), від 27 березня 2013 р. № 199 «Деякі питання оплати праці медичних працівників системи екстреної медичної допомоги» (Офіційний Вісник України, 2013 р., № 26, ст. 860, 2014 р., № 31, ст. 846), від 30 грудня 2013 р. № 977 «Деякі питання оплати праці медичних працівників, що надають первинну медичну допомогу» (Офіційний Вісник України, 2014 р., № 7, ст. 194, 2014 р., № 31, ст. 846), є державними гарантіями мінімальних рівнів оплати праці для конкретних професійно-кваліфікаційних груп працівників, що

перебувають у трудових відносинах із закладами охорони здоров'я, які за організаційно-правовою формою функціонують як казенні та комунальні некомерційні підприємства, при додержанні встановленої законодавством про працю тривалості робочого часу та виконанні працівником посадових обов'язків (норм праці).

2. Абзац другий пункту 4 Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. № 1418 «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я» (Офіційний Вісник України, 2010 р., № 1, ст. 11, 2010 р., № 4, ст. 168, 2012 р., № 5, ст. 173), після слів «у державних та комунальних закладах охорони здоров'я України» доповнити словами «у тому числі, які за організаційно-правовою формою функціонують як казенні та комунальні некомерційні підприємства».

3. Міністерству охорони здоров'я в місячний термін з дня набрання чинності цієї постанови розробити та затвердити порядок обчислення заробітної плати працівників закладів охорони здоров'я, які за організаційно-правовою формою функціонують як казенні та комунальні некомерційні підприємства, виходячи з норми щодо врахування при розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів бази для визначення компонента оплати праці медичних працівників у величині, що є не меншою за 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти.

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

ЗАКОН УКРАЇНИ
про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення
державних гарантій медичним і фармацевтичним працівникам

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. В Основах законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, стаття 19 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 77:

пункти «б», «в», «ж», «з», «і», «л», «н» викласти у такій редакції:

«б) належні умови праці та періодичні медичні огляди»;

в) безперервний професійний розвиток, підвищення кваліфікації, перепідготовку не рідше одного разу на п'ять років, з наданням гарантій та компенсацій визначених законодавством для працівників, які направляються для підвищення кваліфікації з відривом від виробництва;

ж) оплату праці з урахуванням диференціації посадових окладів (ставок заробітної плати) в залежності від наявної кваліфікаційної категорії, підвищення посадового окладу у зв'язку із шкідливими і важкими умовами праці, надбавок за тривалість безперервної роботи, вислугу років, особливі умови праці, особливий характер праці, почесні звання, доплат за науковий ступень та вчене звання.

Надбавка за вислугу років встановлюється медичним і фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я щомісячно у відсотках до посадового окладу у таких розмірах:

понад 3 роки – 10 відсотків;

понад 10 років – 20 відсотків;

понад 20 років – 30 відсотків посадового окладу.

Посадовий оклад медичного та фармацевтичного працівника (молодшого спеціаліста з медичною та фармацевтичною освітою без кваліфікаційної категорії) встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат.

Посадовий оклад медичного та фармацевтичного працівника (молодшого спеціаліста з медичною та фармацевтичною освітою) кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 %.

Посадовий оклад лікаря і провізора без кваліфікаційної категорії встановлюється на 25 відсотків вище від посадового окладу медичного та фармацевтичного працівника (молодшого спеціаліста з медичною та фармацевтичною освітою без кваліфікаційної категорії).

Посадовий оклад лікаря і провізора кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 відсотків.

з) скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, встановлених законодавством.

Норми навантаження (обслуговування) для медичних працівників встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики;

і) забезпечення житлом у першочерговому порядку або надання службового житла, пільгові (іпотечні) кредити на будівництво (реконструкцію) чи придбання житла, забезпечення службовим транспортом, мобільним зв'язком, компенсація витрат на обслуговування та експлуатацію власного транспортного засобу, що використовується в службових цілях в межах граничних витрат, встановлених законодавством;

л) правовий, соціальний, професійний захист;

н) лікарі та медичні сестри дільничних лікарень та амбулаторій, розташованих у сільській місцевості, лікарі загальної практики (сімейні лікарі), медичні сестри загальної практики - сімейної медицини центрів первинної медико-санітарної допомоги та амбулаторій, керівники амбулаторій, завідувачі відділень сімейної медицини, терапевтичних та педіатричних відділень закладів, які надають первинну медичну допомогу, інші лікарі, які надають первинну медичну допомогу, та медичні сестри, які працюють під їх керівництвом, фельдшери, акушерки, медичні сестри та завідувачі фельдшерсько-акушерських (фельдшерських) пунктів (ФАПів та ФП), медичні працівники бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф та станцій екстреної (швидкої) медичної допомоги, медичні працівники оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, медичні працівники відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги - за безперервну роботу на зазначених посадах у зазначених закладах понад три роки мають право на додаткову оплачувану щорічну відпустку тривалістю три календарних дні. При цьому зберігаються інші права медичних працівників на додаткову оплачувану відпустку у межах існуючих норм.»

доповнити новими пунктами «п», «р» та «с» такого змісту:

«п) надання щорічної грошової винагороди в розмірі одного посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання покладених обов'язків;

р) виплату допомоги на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки»;

с) надання щорічної матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань у розмірі до одного посадового окладу (ставки заробітної плати) на рік.»

2) частину другу статті 77 викласти у такій редакції:

«Передбачені цим Законом розміри і умови оплати праці, винагороди та допомог для медичних і фармацевтичних працівників є мінімальними державними гарантіями рівня оплати праці для конкретних професійно-кваліфікаційних груп працівників, які перебувають у трудових відносинах із закладами охорони здоров'я всіх форм власності та фізичними особами - підприємцями, що провадять господарську діяльність з медичної практики.

Власник закладу охорони здоров'я або уповноважений ним орган має право у колективному договорі встановлювати додаткові, порівняно з цим Законом, розміри і умови оплати праці, винагород та допомог для медичних і фармацевтичних працівників.»

2. У Бюджетному кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010 р., № 50, / № 50-51 /, стор. 1778, стаття 572):

1) в пункті 26 Прикінцевих та перехідних положень слова та цифри «частини другої статті 12, пункту «ж» частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19)» виключити.

П. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова Верховної
Ради України**

Д. Разумков